

Sygn. akt IV Ca 546/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w S.IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Jastrzębski

Sędziowie SO: Mariola Watemborska (spr.), E. J.

Protokolant: sekr. sądowy Kamila Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2017 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o ustalenie

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego
w S. z dnia 30 czerwca 2017r., sygn. akt I C 87/16

1. oddala apelację,
2. nie obciąża powoda kosztami powoda kosztami postępowania apelacyjnego.
3. przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego w S. na rzecz radcy prawnego K. S. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych podwyższoną o kwotę należnego podatku od towarów i usług tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt IV Ca 546/17

UZASADNIENIE

Powód A. S. domagał się w pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w S.- sprecyzowanym w toku procesu przez pełnomocnika powoda, ustanowionego z urzędu - ustalenia nieistnienia stosunku prawnego tj. tego, iż strony nie łączyła umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dniem (...). Nadto domagał się zasądzenia kwoty 177,09 zł z tytułu nadpłaty opłaty abonamentowej.

Pozwany (...) SA w W. wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, iż powód nie wykazał istnienia interesu prawnego w wytoczeniu powództwa, tym bardziej, że interes prawny nie istnieje w okolicznościach ukształtowanych jednoznacznie stanem prawnym i niekwestionowanymi zdarzeniami prawnymi. Brak jest wątpliwości co do istnienia i treści stosunku prawnego łączącego strony. W ocenie pozwanego - powód nie udowodnił swoich twierdzeń.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że powód zawarł w dniu (...) z pozwanym umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych (...). (...) dla nr telefonu komórkowego (...). W trakcie trwania tej umowy, któregoś dnia powód wychodząc do toalety znajdującej się na parterze budynku, pozostawił drzwi otwarte od swojego mieszkania. Kiedy

wrócił do mieszkania okazało się, że zginął telefon komórkowy. Zgłosił kradzież na policję, postępowanie wyjaśniające prowadzone przez Komisariat Policji w S. zakończyło się odstąpieniem od kierowania wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego z powodu nie ustalenia sprawcy wykroczenia.

Po kradzieży telefonu powód korzystał z telefonu swojej kuzynki B. B. do chwili kiedy kończył się termin zawarcia umowy z (...) Na ten sam nr telefonu powód zawarł kolejną umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych (...) w dniu (...) na okres 12 miesięcy, przy czym stanowiła ona przedłużenie poprzedniej umowy, jednocześnie dla nr (...) dokonał zakupu nowej oferty N. O. (...) (...) na okres 12 miesięcy. W związku z niewywiązywaniem się przez pozwanego z obowiązku uiszczania opłat, umowa została rozwiązana przez pozwanego. W związku z tym pozwany obciążył powoda notą obciążeniową na kwotę 331,68 zł oraz opłatami abonamentowymi w łącznej kwocie 171,03 zł, razem obciążono powoda kwotą 502,71 zł.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał powództwo wytoczone przez powoda za niezasadne i wyrokiem z dnia 30 czerwca 2017r. oddalił je, nie obciążając powoda kosztami procesu i przyznając pełnomocnikowi powoda z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Rejonowy uznał bowiem, że powód ostatecznie domagał się ustalenia, iż strony nie łączyła umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawarta (...). a nadto zasądzenia od pozwanego kwoty 177,09 zł z tytułu nadpłat jakich dokonał. Zgodnie natomiast z treścią art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Dla zasadności uwzględnienia powództwa koniecznym jest występowanie dwóch przesłanek: przesłanki dopuszczalności i przesłanki zasadności. Pierwsza z przesłanek to posiadanie przez powoda interesu prawnego w ustaleniu istnienia bądź nieistnienia prawa lub stosunku prawnego. Natomiast druga z przesłanek dotyczy merytorycznej trafności żądania powoda. Interes prawny dotyczy stanu niepewności co do istnienia prawa lub stosunku prawnego a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia tej niejasności i zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów. W/w interes zachodzi jedynie wówczas, gdy istnieje niepewność co do konkretnego stosunku prawnego lub prawa. Ta z kolei powinna być obiektywna tj. istnieć według rozumnej oceny sytuacji a nie tylko według odczucia powoda. Zwrócił przy tym uwagę Sąd I instancji, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia albo nieistnienia stosunku prawnego lub prawa na podstawie art. 189 kpc osoba, która może inną drogą osiągnąć w pełni ochronę swoich praw. Przyjmuje się, że nie ma interesu prawnego ten, kto może poszukiwać ochrony prawnej w drodze dalej idącego powództwa.

Sąd Rejonowy zgodził ze stanowiskiem pozwanego, iż w sytuacji kiedy powód zawarł umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych, umowa była wykonywana, powód uiszczał płatności do pewnego momentu, brak jest podstaw do uznania aby powód posiadał wątpliwości odnośnie zawartej umowy. Tym bardziej, że zgodnie z treścią umowy posiadał on wiedzę o tym, że może ją wypowiedzieć. Wprawdzie powód powołuje się na wypowiedzenie umowy pismem z (...)jednak nie udokumentował, aby pismo to doręczył pozwanemu, który z kolei zaprzecza, aby doszło do wypowiedzenia umowy przez powoda. Skoro - jak twierdzi powód - pracownicy pozwanego zbywali go, powód powinien był doręczyć wypowiedzenie przesyłką pocztową. Poza tym powód nie twierdził, że umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych jest niejasna czy też występuje niepewność co do zawarcia takiej umowy.

Wobec powyższego sąd uznał, że powód nie wykazał interesu prawnego w dochodzeniu roszczenia o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Poza tym powód domagał się również zapłaty kwoty 177,09 zł a tego rodzaju roszczenie jest niedopuszczalne w sprawie o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa.

Z takim stanowiskiem Sądu I instancji nie zgodził się powód wnosząc apelację, w której wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 177, 09 zł ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Skarżący zarzucił wyrokowi:

- naruszenie art. 189 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i uznanie, że niniejsza sprawa jest sprawą o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego, podczas gdy już w pozwie sformułowane zostało żądanie zwrotu nadpłaty za usługi komputerowe i sprawa powinna zostać zakwalifikowana jako sprawa o zapłatę,

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że oświadczenie powoda z dnia (...) o nieprzedłużaniu czasu trwania umowy z dnia (...) r. nie zostało złożone skutecznie,

- naruszenie art. 61 k.c. poprzez uznanie, że oświadczenie powoda z dnia (...) o nieprzedłużaniu czasu trwania umowy z dnia (...). nie zostało złożone skutecznie, podczas gdy zostało ono złożone pozwanemu w taki sposób, że mógł się on zapoznać z jego treścią,

- naruszenie art. 5 k.c. poprzez nieuznanie odmowy przyjęcia przez pozwanego oświadczenia powoda o nieprzedłużaniu czasu trwania umowy z dnia (...) za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego i przyjęcie, że powód miał obowiązek doręczenia pozwanemu swojego oświadczenia przesyłką pocztową.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Zważyć należy, że mając na uwadze treść art. 382 k.p.c., sąd II instancji ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97 - za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest więc przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia stanu faktycznego stanowiące podstawę wydania zaskarżonego postanowienia były prawidłowe. Sąd I instancji właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy. Dokonał także prawidłowej oceny merytorycznej zgłoszonego przez powoda roszczenia. W konsekwencji, zarzuty podniesione w treści apelacji, w ocenie Sądu II instancji, stanowiły jedynie gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami i stanowiskiem Sądu Rejonowego.

Wywodom Sądu I instancji nie można zarzucić dowolności, ani przekroczenia granic logicznego rozumowania. Sąd Rejonowy odniósł się do podniesionych w toku sprawy zarzutów. Wskazał fakty, które uznał za udowodnione i na których oparł swoje rozstrzygnięcie. Odniósł się do całego zaproponowanego materiału dowodowego, wyjaśniając motywy, którymi się kierował. Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podzielił zaprezentowane w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia stanowisko Sądu Rejonowego.

Wbrew twierdzeniom apelacji nie można uznać, że powód w niniejszym procesie nie domagał się ustalenia (prawa lub stosunku prawnego) lecz wnosił jedynie o zapłatę i tak winien być potraktowany złożony przez niego pozew. Pozwem wniesionym w dniu 11 stycznia 2016r. powód domagał się bowiem „anulowania i uznania za nieważne jakichkolwiek aneksów czy umów zawartych z operatorem sieci (...) SA”, żądał także „rozwiązania umowy z operatorem (...) SA z dnia (...)”, ponadto domagał się on „zwrotu nadpłaty za usługi komputerowe”. Także w piśmie z dnia (...) powód stwierdził, że żąda rozwiązania umowy dnia (...) na terminie pierwszej rozprawy natomiast powód stwierdził, że wnosi „o uznanie za niezawartą umowę”. W oparciu o treść w/w żądań nie sposób przyjąć, że powód złożył do Sądu Rejonowego wS. jedynie pozew o zapłatę i tak powinien go potraktować sąd. Zauważyć przy tym także należy, że ustanowiony dla powoda w sprawie pełnomocnik z urzędu, na rozprawie w dniu 20 grudnia 2016r. oświadczył również, że wnosi o ustalenie, iż między powodem z pozwanym nie istnieje żaden stosunek prawny, na podstawie którego powód byłby

zobowiązany do zapłaty na rzecz pozwanego za usługi mobilne, z także o ustalenie, że stosunek prawny wygasł z dniem (...)

Z materiału natomiast zebranego w sprawie wynika, że powód w dniu (...). złożył dwa oświadczenia związane ze świadczeniami pozwanego – pierwszym był aneks do umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych (do nr (...)), w którym określono czas trwania umowy do dnia (...)- z kwotą abonamentu za 12 pierwszych miesięcy w wysokości 27,99 zł brutto i od 13-go okresu rozliczeniowego w wysokości 34,99 zł) – oferta dotyczyła jednocześnie zakupu telefonu A. oraz zawarł umowę dotyczącą zakupu nowej oferty (...) O. F.(...) dla numeru telefonu nr (...) na czas określony 12 miesięcy z wybranym planem taryfowym 19,90 zł. Powód nie wykazał, aby skutecznie odstąpił od w/w umów lub je wypowiedział stąd też zasadnie Sąd I instancji uznał, że powód był związany z pozwanym umowami, co do których treści nie ma wątpliwości, wobec czego powód nie ma interesu prawnego w ustaleniu.

Mając na uwadze powyższe nie sposób zgodzić się z apelującym powodem, że Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 189 k.p.c. poprzez jego zastosowanie.

Nie sposób także zgodzić się z apelującym powodem, że istnieją przesłanki do uznania, iż powód skutecznie odstąpił czy też wypowiedział łączące go z pozwanym umowy. Powód w toku postępowania, ani przed sądem I, ani też sądem II instancji nie wykazał, by skutecznie złożył pozwanemu oświadczenie z dnia (...) dotyczące nieprzedłużania umowy nr (...) z dnia (...). Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie w żaden sposób nie wykazało, że powyższe oświadczenie woli powoda dotarło do pozwanego – zgodnie natomiast z treścią art. 61 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią.

Za niezasadny należy również uznać zarzut naruszenia art. 5 k.c. poprzez nieuznanie odmowy przyjęcia przez pozwanego oświadczenia powoda o nieprzedłużeniu czasu trwania umowy z dnia (...) za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego, gdyż zgodzić się należy z pozwanym, że powód w żaden sposób nie wykazał aby taka odmowa w ogóle miała miejsce.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda jako bezzasadną należało oddalić.

Na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążono powoda kosztami postępowania apelacyjnego, mając na uwadze jego ciężką sytuację materialną i życiową.

O wynagrodzeniu pełnomocnika ustanowionego dla powoda z urzędu orzeczono na podstawie § 8 ust. 1 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z dnia 3 października 2016r.